



ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
MŰEMLÉKVÉDELEMÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG

TÁJÉKOZTATÓ

**műemléki szakértői nyilvántartásba vételről
a műemléki érték dokumentálása szakterületen**

A régészeti örökséggel és a műemléki értékkel kapcsolatos szakértői tevékenységről szóló 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Korm. rendelet) határozza meg műemléki területen végzett szakértői tevékenységek tartalmát, a tevékenységet, a szakmagyakorlás feltételeit és a szankciókat. A szakértői tevékenység folytatására irányuló szándékot a miniszternek kell bejelenteni, a nyilvántartásba vételről igazolás állítható ki.

Műemléki érték dokumentálása szakterületen szakértői tevékenységnek minősül [4. § (2)]

- a műemléki érték dokumentálása: inventarizáció, műemléki revízió, vonalhálós alakhű műemlékfeldmérés, értékleltár, építéstörténeti tudományos dokumentáció, értékvizsgálat, védetté nyilvántartási dokumentáció önálló elkészítése, [aa)]
- a védett műemléki értéket érintő tevékenységeket, pályázatokat előkészítő tanulmányok készítése: megvalósíthatósági tanulmány, hatástanulmány készítése, műemlék vagy műemléki terület kezelési tervének készítése, [ab)]
- a védett műemléki értéket érintő közigazgatási hatósági ügyekben szakértőként való közreműködés, a védett műemléki értéket érintő tevékenység - megvalósítás során történő, jogkövetkezménnyel járó - véleményezése, [ac)]
- a védett műemléki értéket érintő pályázatok műemlékvédelmi szempontból történő elbírálása és minősítése, [ad)]
- az építésügyi és az építésüggyel összefüggő szakmagyakorlási tevékenységekről szóló kormányrendeletben meghatározottak szerint a műemléket érintő tevékenység tervezési programjának összeállításában való részvétel, a tervezéssel kapcsolatos műemlékvédelmi szakkérdések tekintetében; [ae)]

Műemléki érték dokumentálása szakterület: [1. § (2) ba)]:

2. § 1. *dokumentálás*: műemléki értéket érintő beavatkozások folyamatának és eredményének, az azok során megfigyelhető jelenségeknek, valamint a műemléki érték állapotának tárgyyszerű, pontos szöveges és képi rögzítése és magyarázata;

3. *építéstörténeti tudományos dokumentáció*: a kulturális örökség védelmével kapcsolatos szabályokról szóló 68/2018. (IV. 9.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Övr.) 12. melléklet II. rész D. pontjában meghatározottak összessége; többszintű megismerési folyamat eredménye, a műemléki érték engedélyhez nem kötött tudományos vizsgálatára, leltárba vételére, elemzésére, dokumentálására, a hozzá kapcsolódó források és szakirodalmi megállapítások feltárására, a műemléki érték történeti összefüggésbe helyezésére, valamint azon információk összegyűjtésére terjed ki, amelyek alapján meghatározhatók a műemléki érték megőrzését és érvényre juttatását biztosító beavatkozások és korlátozó tényezők;

6. *értékleltár*: az Övr. 5. mellékletében előírt, a műemléki értékek tételes meghatározását tartalmazó dokumentum;

7. *értékvizsgálat*: a műemléki érték dokumentálása szakterületen jogosult szakértő által készített olyan szakvizsgálat, amely szemrevételezés útján feltárja és meghatározza a ténylegesen meglévő műemléki értéket, amely védelemre érdemes lehet, megfelelő alátámasztással meghatározza az érték korát, valamint dokumentálja a védelemre javasolt műemléki érték jellemzőit;

8. *értékvizsgálati dokumentáció*: értékvizsgálat alapján készített dokumentáció, amely az Övr. 5. melléklet összefoglaló pontjai szerint tartalmazza a műemléki értékről szemrevételezéssel készített szöveges leírást és helyszíni fotókat;

11. *műemléki inventarizáció*: olyan, szemrevételezésen alapuló vizsgálati módszerrel elvégzett tudományos feltáró munka, amely egy-egy meghatározott földrajzi terület műemléki értékeinek megállapítását, dokumentálását, az állami műemléki értékkataszter fejlesztését szolgálja;

12. *műemléki revízió*: olyan, szemrevételezésen alapuló vizsgálati módszerrel elvégzett tudományos munka, amely egy-egy meghatározott földrajzi terület műemlékeinek monitoringozását szolgálja, a védett műemléki érték fennállásának, veszélyeztetettségének, állapotának elemzésére és dokumentálására terjed ki a műemlékek közhiteles, hatósági nyilvántartásának naprakészen tartása érdekében;

19. *vonalhálós alakhű műemlékfelmérés*: alakhű építészeti felmérési módszert alkalmazó dokumentálás, amely az épülettől független (de az épület adottságához alkalmazkodó) geodéziai kitűzési hálózat felhasználásával, m=1:20, vagy m=1:50 léptékű ábrázolással pontosan rögzíti az épület geometriai jellemzőit és műszaki állapotának adatait (különösen a falszövet jellegzetességeit, repedéseket, falelválásokat, különböző korú vakolatmaradványok, festésrétegek felületi elhelyezkedését).

Szakma gyakorlati jogosultság: [5. § (1)-(4)]

A nyilvántartásba vétel feltétele, hogy a természetes személy az adott terület vagy szakterület vonatkozásában rendelkezzen a Korm. rendeletben meghatározott

- végzettséggel és szakképesítéssel, valamint

- a szakképzettséget igazoló okirat kiállítását követően szerzett szakmai gyakorlattal.

A szakértői tevékenységet folytatni szándékozó személynek (cég esetén a munkavállalónak vagy személyesen közreműködő tagnak) a szakmagyakorlási feltételeknek és a tevékenység ellátásához szükséges megszerzett tapasztalatot igazolnia kell, a rendeletben részletesen meghatározottak szerint. Gazdasági társaság, költségvetési szerv, egyéni vállalkozó, egyéni cég (a továbbiakban együtt: cég) akkor végezheti a szakértői tevékenységet, ha az adott tevékenységet személyesen ellátó munkavállalója vagy személyesen közreműködő tagja szerepel a szakértői nyilvántartásban, továbbá a cég rendelkezik az adott területen vagy szakterületen előírt feltételekkel.

Műemléki terület műemléki érték dokumentálása szakterületen a szakértői tevékenység végzéséhez mesterfokozat vagy azzal egyenértékű végzettség és [7. § (1)]

a) okleveles művészettörténész,

b) okleveles régész,

c) okleveles építészmérnök és műemlékvédelmi szakmérnöki,

d) okleveles építész tervező művész és műemlékvédelmi szakmérnöki

e) okleveles építőművész és műemlékvédelmi szakmérnöki,

f) okleveles belsőépítész, környezettervező művész és műemlékvédelmi szakmérnöki, vagy

g) okleveles építőmérnök és műemlékvédelmi szakmérnöki

szakképzettség szükséges.

Műemléki terület műemléki érték dokumentálása szakterületen a szakértői tevékenység végzéséhez [8. § (1)]

- műemlékvédelem területén legalább 5 év munkavégzésre irányuló jogviszonyban végzett, szakirányú tevékenységgel szerzett [a)],

vagy



ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
MŰEMLÉKVÉDELEMÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG

- az 1. melléklet 2. pontjában meghatározott számítási módszer alapján megszerzett legalább 40 pont [b])
szakmai gyakorlat igazolása szükséges.

(3) A (2) bekezdés a) pontjában meghatározott tevékenységből **3 év kutatói munkakörben végzett szakirányú tevékenység** szükséges a szakmai gyakorlat teljesítéséhez.

1. melléklet a 439/2013. (XI. 20.) Korm. rendelethez

2. Műemléki területen a műemléki érték dokumentálása szakterületre vonatkozó számítási módszer a szakmai gyakorlat igazolására

Egy tevékenységtípusból legfeljebb 15 pont vehető figyelembe. Egy tevékenységtípusba tartozik a 2-3., a 4-5., a 6-7., a 8-9. és a 10-13. sor szerinti tevékenység. A 14. pont tekintetében a hosszabb munkaviszony vagy gyakornoki státusz esetén legfeljebb 9 pontig vehető figyelembe.

	A	B
1.	Tevékenység	Pontszám
2.	1 db védetté nyilvánítási vagy értékvizsgálati dokumentáció önálló elkészítése	3 pont
3.	1 db védetté nyilvánítási vagy értékvizsgálati dokumentáció elkészítése munkatársként	2 pont
4.	egy teljes műemléki védelem alatt álló építmény vonalhálós alakhű felmérésének önálló elkészítése	5 pont
5.	egy teljes műemléki védelem alatt álló építmény vonalhálós alakhű felmérésének elkészítése munkatársként	3 pont
6.	önállóan elkészített, legalább 40 védett objektumra kiterjedő műemléki revízió	5 pont
7.	40 védett objektumra kiterjedő műemléki revízióban munkatársként való részvétel	3 pont
8.	egy település vagy 50 épületre kiterjedő településrész inventarizációjának önálló elkészítése	4 pont
9.	egy település vagy 50 épületre kiterjedő településrész inventarizációjának elkészítése munkatársként	3 pont
10.	egy teljes műemléki védelem alatt álló építményre vonatkozó építéstörténeti tudományos dokumentáció önálló elkészítése	9 pont
11.	egy teljes műemléki védelem alatt álló építményre vonatkozó építéstörténeti tudományos dokumentáció elkészítése munkatársként	5 pont
12.	egy műemléki védelem alatt álló építményt érintő tervezett tevékenységéhez kötődő építéstörténeti tudományos dokumentációjának önálló elkészítése	6 pont
13.	egy műemléki védelem alatt álló építményt érintő tervezett tevékenységéhez kötődő építéstörténeti tudományos dokumentációjának elkészítése munkatársként	3 pont

14.	műemlékvédelmi intézményben kutatóként teljesített tíz hónap munkaviszony vagy gyakornoki státusz	3 pont
15.	műemlék-helyreállításban való közreműködésre tekintettel az építésügyért felelős miniszter által adományozott építészeti díj	4 pont
16.	tudományos fokozat megszerzése műemlékvédelmi tárgyú doktori értekezéssel	5 pont
17.	okleveles művészettörténész vagy okleveles régész végzettség esetén műemlékvédelmi szakmérnöki képesítés	5 pont

8/A. § (1) Védett műemléki értéket érintő szakértői tevékenységben szakképzettséggel nem rendelkező személy közreműködését nem lehet igénybe venni.

(2) A szakképzettséggel rendelkező, de szakmai gyakorlattal nem rendelkező személy az adott szakterületen jogosultsággal rendelkező szakértő irányításával, annak személyes közreműködésével végezhet a védett műemléki értéken vagy annak alkotórészén, védett tartozékán beavatkozást, amely társszerzői minősítést és szakmai gyakorlat igazolását szolgálja.

(3) Egyéb képzettségű szakember védett műemléki értéken kizárólag a szakértő irányításával saját képesítésének megfelelő részfeladatot végezhet, mely szakmai gyakorlatnak restaurátori vonatkozásban nem vehető figyelembe.

8/B. § A szakértő felelőssége kiterjed az általa elvégzett beavatkozásra, az általa irányított egyéb képzettségű szakember és a felügyelete alatt működő gyakornok tevékenységére, valamint a kulturális örökségvédelem szempontjainak érvényesítésére.

8/C. § (1) A műemlékvédelem terén 2014. január 19. előtt megszerzett, legalább 10 év szakirányú szakmai gyakorlat

a) **műemléki érték dokumentálása,**

b) műemléki épületkutatás,

c) történeti kertek

szakterületen történő nyilvántartásba vételre irányuló bejelentés esetén mentesít az a)-c) pontban felsorolt szakterületekre e rendelet által előírt végzettségi és szakképesítési követelmények alól azzal, hogy a bejelentőnek a végzettségét és szakképzettségét igazoló okiratot a bejelentéshez csatolnia kell, továbbá, hogy a szakmai gyakorlatot az e bekezdés b) pontja esetében **kutatói munkakörben kell teljesíteni.**

(2) A szakértői tevékenység végzéséhez szükséges jogosultság megszerzésekor mentesül a 8. § (1) bekezdés b) pontjában, illetve a 8. § (6) bekezdésében előírt számítási módszer alapján megszerzett szakmai gyakorlat igazolása alól

a) **a műemléki érték dokumentálása** és a műemléki épületdiagnosztika szakterületen a szakági építésügyi műszaki szakértői szakterületen műemlék építmények műszaki szakértői részsakterületen,

b) a műemléki épületdiagnosztika szakterületen az általános építmények felelős műszaki vezetői építési szakterület műemléki részsakterületen jogosultsággal rendelkező személy.

12/A. § A műemléki érték védelmével kapcsolatos műemléki területen a miniszter azon szakértő vagy szakértő szervezet számára,

a) amely a szakértői tevékenység hatósági ellenőrzése során a műemléki területen kirendelt igazságügyi szakértő **szakvéleménye szerint szakszerűtlen, vagy szándékosan vagy súlyos gondatlanságból valótlan tartalmú szakvéleményt, dokumentációt készít - ha a c) pontban foglaltak nem valósulnak meg -, egy évre,**

b) amelyet egy éven belül két alkalommal örökségvédelmi bírsággal sújtottak - ha a c) pontban foglaltak nem valósulnak meg -, **három évre,**



ÉPÍTÉSI ÉS KÖZLEKEDÉSI MINISZTERIUM
MŰEMLÉKVÉDELEMÉRT FELELŐS HELYETTES ÁLLAMTITKÁRSÁG

c) amelyről az örökségvédelmi, az örökségvédelmi felügyeleti vagy az építésfelügyeleti hatóság az ellenőrzése során megállapítja, hogy **szakértői tevékenysége következményeként a védett műemléki érték súlyosan veszélyeztetetté válik, öt évre, vagy amennyiben a védett műemléki érték helyreállíthatatlanul sérült vagy elpusztult, tíz évre megtiltja a szakértői tevékenység folytatását.**

9. § (3) A bejelentéshez csatolni kell:

c) a szakmai gyakorlat igazolását az alábbiak szerint:

ca) a szakmai tevékenység részletes leírását (a szakmai gyakorlat megszerzésének helye, ideje, a betöltött munka- vagy feladatkör, a végzett szakmai tevékenység),

cb) az alkalmazásban töltött idő munkáltatói igazolását,

cc) a pontszámítás alapját képező tevékenységről a miniszter, a Forster Gyula Nemzeti Örökségvédelmi és Vagyongazdálkodási Központ vagy jogelőd intézményei, a Magyar Nemzeti Múzeum, a Lechner Lajos Tudásközpont, vagy az építésügyi, illetve az örökségvédelmi hatóság számára benyújtott dokumentáció megnevezését és leltári számát, iktatószámát vagy egyéb iratazonosító számát azzal, hogy a dokumentációk közül nem vehető figyelembe az, amelyről megállapítható, hogy a tartalma nem felel meg az Övr.-ben foglalt követelményeknek, vagy amelyhez kapcsolódó tevékenységet az építésügyi, illetve az örökségvédelmi hatóság az ezen követelményeknek meg nem felelő dokumentáció miatt nem engedélyezett.

Frissítve: 2024. október